



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce: J. V., zastoupen advokátem Mgr. Michalem Staňkem, Opletalova 1525/39, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, Vršovická 1442/65, Praha 10, proti rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 2. 10. 2024, čj. MZP/2024/290/1495, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 15. 1. 2025, čj. 18 A 78/2024-101,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

1. Vymezení věci

[1] Žalobce je spoluvlastníkem pozemku, jenž má být zařazen do zřizované Chráněné krajinné oblasti Soutok (CHKO Soutok). V procesu projednání tohoto záměru žalobce uplatnil námitky proti zařazení svého pozemku do CHKO Soutok. Žalovaný nevyhověl podaným námitkám rozhodnutím ze dne 22. 4. 2024. Ministr životního prostředí rozhodnutím ze dne 2. 10. 2024 zamítl rozklad žalobce a rozhodnutí žalovaného potvrdil.

[2] Žalobce se dále bránil u městského soudu. Ani u něj neuspěl.

2. Kasační stížnost a vyjádření k ní

[3] Žalobce (stěžovatel) nyní brojí proti zamítavému rozsudku městského soudu kasační stížností. Podle stěžovatele je napadený rozsudek nezákonný a nepřezkoumatelný. Tyto vady spatřuje zejména v chybném a nedostatečném vypořádání námitek týkajících se smluvní ochrany pozemků, která měla být upřednostněna před ochranou ve formě CHKO.

[4] Stěžovatel namítl, že jeho vlastnické právo bylo neúměrně zkráceno. Navrhovaná ochrana sníží hodnotu jeho nemovitosti, současně omezí právo na podnikání. Dotčené nemovitosti jsou z velké části intenzivně obhospodařovanou půdou zcela nevhodnou pro

zařazení do CHKO Soutok; na tomto typu pozemků tak neexistuje předmět ochrany. Jejich zařazení do CHKO by bylo v rozporu s § 25 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (ZOPK).

[5] Žalovaný ani městský soud nevypořádali námitku, proč žalovaný nepostupoval podle § 45c odst. 5 ZOPK. Dotčené území je totiž již zařazeno pod ochranu tzv. evropsky významné lokality (EVL Niva Dyje a Soutok – Podluží). Žalovaný proto měl nejdříve formálně vyzvat vlastníky pozemků dotčených nařízením o vyhlášení CHKO Soutok s dotazem, zda se chtějí na ochraně EVL podílet. Teprve po marném uplynutí lhůty k uzavření smlouvy mohla být k ochraně EVL vyhlášena CHKO.

[6] Žalovaný zaslal ke kasační stížnosti obsáhlé vyjádření, které se skládalo zejména z citací napadeného rozsudku městského soudu, kasační stížnosti a rozhodnutí žalovaného. Žalovaný je toho názoru, že stát při vyhlášení CHKO Soutok nepostupoval v rozporu s ústavním pořádkem ani v rozporu se zákonem.

3. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] NSS se v podstatě shodnou věcí zabýval již v rozsudku ze dne 30. 5. 2025, čj. 10 As 17/2025-66, proto ze závěrů uvedeného rozsudku vychází i nyní.

[8] Předně NSS uvádí, že napadený rozsudek je přezkoumatelný. Městský soud se pečlivě a srozumitelně vypořádal s veškerými žalobními námitkami, včetně namítané smluvní ochrany. Stěžovatel vznesl námitku nepřezkoumatelnosti pouze v obecných rysech, aniž by upřesnil, které své závěry městský soud dostatečně neodůvodnil. Z kasačních námitek je zjevné, že stěžovatel ve skutečnosti nesouhlasí se samotným právním posouzením, což ovšem nelze zaměňovat se zmíněnou nepřezkoumatelností.

[9] Stěžovatel v kasační stížnosti předložil dva stěžejní argumenty. První námitka se týká chybějícího předmětu ochrany na intenzivně obhospodařované půdě stěžovatele a zásahu do jeho vlastnického práva. Druhá námitka se týká nevyužití smluvní ochrany podle § 45c ZOPK.

[10] K druhé z uvedených námitek NSS uvádí, že z rozhodnutí žalovaného (resp. rozhodnutí o rozkladu) i z rozsudku městského soudu je zřejmé, že se oba tyto státní orgány otázky smluvní ochrany věnovaly (viz body 47-51 rozsudku; str. 6 až 8 rozhodnutí žalovaného), přičemž uvedly, že vzhledem k roztržštěnosti vlastnických vztahů na území zamýšlené CHKO Soutok je smluvní ochrana území fakticky neproveditelná. Nadto žalovaný podotkl, že smluvní ochranný režim upravuje vztah pouze k vlastníkovi pozemku jakožto smluvní straně, nikoliv vztah ke třetím osobám, a zdůraznil neefektivnost takového řešení.

[11] Z § 45c odst. 4 ve spojení s § 39 odst. 1 ZOPK plyne, že pro EVL (kam spadá rovněž dotčený pozemek) lze namísto vyhlášení národní přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní rezervace, přírodní památky nebo památného stromu, včetně jejich ochranných pásem, zvolit ochranu na základě písemné smlouvy uzavřené mezi vlastníkem dotčeného pozemku a příslušným orgánem ochrany přírody. Z textu zákonného ustanovení je zjevné, že smluvní způsob ochrany EVL je alternativou především k vyhlásování maloplošných zvláště chráněných území, byť smluvní ochranu nelze *apriori* vyloučit ani u většího území (viz také HANÁK, J. § 39 [Smluvní ochrana]. In: VOMÁČKA, V., KNOTEK, J., KONEČNÁ, M., HANÁK, J., DIENSTBIER, F., PRŮCHOVÁ, I. *Zákon o ochraně přírody a krajiny*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018, s. 285, marg. č. 2-3.). To se

pokračování

však v tomto případě nestalo. Žalovaný při posuzování předmětu ochrany v rámci testu proporcionality vážil jednotlivé možnosti ochrany, přičemž s ohledem na majetkové vztahy v území, efektivitu ochrany a charakter dotčených pozemků uzavřel, že smluvní ochrana není vhodná ani proveditelná.

[12] Ustanovení § 39 odst. 1 ZOPK výslovně stanoví, že pro EVL lze namísto vyhlášení národní přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní rezervace, přírodní památky nebo památného stromu, včetně jejich ochranných pásem, prohlásit území za chráněné nebo strom za památný, **pokud již nejsou zvláště chráněny podle tohoto zákona**, na základě písemné smlouvy uzavřené mezi vlastníkem dotčeného pozemku a příslušným orgánem ochrany přírody (důraz přidal NSS). NSS se ztotožnil s vysvětlením správních orgánů potvrzeným městským soudem, že již dnes se na části území obou EVL (Niva Dyje a Soutok – Podluží) nachází zvláště chráněná území – národní přírodní rezervace, národní přírodní památky a přírodní rezervace, u nichž nelze smluvní ochranu podle § 39 ZOPK realizovat ani právně. Území CHKO Soutok by tak bylo rozdrobeno do několika režimů ochrany (maloplošná zvláště chráněná území, smluvní ochrana a CHKO), což by navíc přineslo problematické zajištění systematické a komplexní péče o území jako celek.

[13] K námitce chybějícího předmětu ochrany na dotčeném pozemku se již vyjádřil městský soud, jakož i žalovaný (bod 35 rozsudku; str. 4-5 rozhodnutí žalovaného o rozkladu). Stěžovatel setrvale namítá, že *orná půda* nemůže být předmětem ochrany, resp. že na dotčeném pozemku chybí požadovaný smysl ochrany. V kasační stížnosti stěžovatel používá spojení „intenzivně obhospodařovaná půda“, aniž by však blíže specifikoval, jakým způsobem na pozemku hospodaří a jak konkrétně bude v další činnosti omezen. Rovněž tvrzení stran omezení vlastnického práva ponechal stěžovatel v obecné rovině. Stěžovatel nijak nedoložil ani snížení hodnoty pozemku. NSS souhlasí se závěrem městského soudu, jenž přesvědčivě vysvětlil, proč rovněž orná půda spadá do předmětu ochrany (viz část rozsudku IV.4 *Orná půda coby předmět ochrany*).

[14] Stěžovatel v kasační stížnosti namítl, že k omezení jeho vlastnického práva došlo na základě nařízení vlády, nikoliv zákona, a proto byl porušen čl. 11 odst. 4 Listiny. Ani tomuto argumentu nelze přisvědčit. Vznik CHKO je totiž sice vyhlášován nařízením vlády, nicméně právě možnost vytvořit CHKO, způsob vzniku CHKO, jakož i základní podmínky ochrany CHKO stanoví přímo zákon (§ 25 a násl. ZOPK). Je proto podstatné, že pro vydání nařízení vlády existuje odpovídající zákonná úprava, na kterou toto nařízení (pro jehož vydání není třeba zákonné zmocnění, jelikož toto zmocnění obsahuje již čl. 78 Ústavy) přímo navazuje. Ostatně i čl. 11 odst. 4 Listiny, který limituje nucené omezení vlastnického práva a ze kterého stěžovatel vychází, používá pojem „na základě zákona“, a nikoliv (přímo) „zákonem“.

[15] Lze tak uzavřít, že dotčený pozemek byl do záměru CHKO Soutok zařazen v souladu se zákonem, přičemž námitky stěžovatele na tom nemohly nic změnit. Nelze jistě zpochybnit, že vyhlášení CHKO s sebou přináší jistá omezení, stěžovatel ovšem svá tvrzení nespecifikoval a například ani netvrdil a nedoložil, že omezení jsou natolik závažná, aby bylo třeba přehodnotit rozsah stanovené ochrany. Stěžovatel byl upozorněn na skutečnost, že v případě ztížení zemědělského hospodaření v důsledku vyhlášení CHKO Soutok má podle § 58 ZOPK nárok na finanční náhradu; smysl a účel zvolené ochrany byl náležitě vysvětlen již správními orgány a při vyhlásování CHKO byl dodržen zákonný postup.

4. Závěr a náklady řízení

[16] NSS pro všechny shora uvedené důvody zamítl kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.); žalovanému nevznikly v řízení náklady vymykající se z jeho běžné úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. června 2025

Ondřej Mrákota
předseda senátu